

Høringssvar og bemærkninger til budgetforslag til budget 2022.

Perioden for at indgive høringssvar og komme med bemærkninger til nye og ændrede forslag til budget 2022 sluttede den 27. september.

De samlede høringssvar og bemærkninger kan findes på [hjemmesiden](#).

Herunder er en liste over afgivne høringssvar og bemærkninger til nye og ændrede forslag:

Handicaprådet

Ældrerådet

HovedMED

Center for Børn og Familie

Center for Ejendomme og Drift

Center for Job, Uddannelse og Rekruttering

Center for Regional udvikling, It og Sekretariat

Center for Skole

Center for Sundhed og Forebyggelse

Center for Ældre

Bornholms Museum

Dagtilbud, forældrebestyrelsen

Forældre ved skole- og dagbehandlingstilbuddet DASK

Ungdomsskolens skolebestyrelse samt MED-udvalg

Åbent punkt

2 Budget 2022 i høring

00.30.00000-0019

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	20-09-2021	2	

Politisk sagsgang

Handicaprådet beslutter

Resumé

Budgetmateriale vedr. budget 2022 sendes i høring og til kommentering.

Indstilling og beslutning

Formanden indstiller,

- a) at høringsmaterialet til budget 2022 drøftes
- b) at der på baggrund af ovenstående drøftelse afgives høringssvar

Handicaprådet den 9. august 2021:

Handicaprådet udtrykker generelt bekymring over de fremsatte spareforslag.

I øvrigt henvises til særskilt høringssvar fra DH.

Formanden indstiller,

- a) at høringsmaterialet med nye og ændrede forslag til budget 2022 drøftes
- b) at der på baggrund af ovenstående drøftelse afgives høringssvar

Handicaprådet, den 20. september 2021:

Handicaprådet er dybt bekymrede over budgettet og de besparelser, som rammer mennesker med handicap både gennem forringelser på det almene børneområde, som betyder, at der vil være færre ressourcer til børn med særlige behov.

Specifikt vil Handicaprådet påtale vigtigheden af, at bevare DASK og få en akuttefon ved misbrug, hvor hjælpen er, når der er behov – aftner og weekend, og ikke om morgenen på hverdage.

Handicaprådet er dybt bekymrede over besparelserne hos psykiatri og handicap – allerede nu er der mange, som har svært ved at få den nødvendige hjælp.

Embedsværket forholder sig neutral.

Der er fremsendt særskilt høringssvar fra repræsentanter og suppleant på børn og ungeområdet.

Sagsfremstilling

Rammen for Bornholms Regionskommunes budget 2022

Den 8. april besluttede Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget, at der skulle udarbejdes spareforslag for de enkelte udvalg for samlet 40 mio. kr. Besparelsesforslag som kan indgå i de politiske prioriteringer til et færdigt budget for 2022. Det er disse forslag, der sammen med anlægsforslag og udvidelsesforslag bliver sendt i høring og til kommentering.

Inddragelse og høring i forbindelse med budgetlægning

Kommunalbestyrelsen sender de forskellige forslag i høring hos de høringsberettigede parter forud for kommunalbestyrelsens budgetforhandlinger. Kommunens hovedMEDudvalg og kommunens centre vil ligeledes blive indbudt til at kommentere på forslagene. Dette bliver gjort for at kvalificere og nuancere kommunalbestyrelsens beslutningsgrundlag bedst muligt. Materialet ligger på kommunens hjemmeside.

Sidste frist for høringssvar

Sidste frist for at indsende høringssvar i relation til forslagene er fredag den 13. august 2021 kl. 12.00. Høringssvar til kommunalbestyrelsen indsendes pr. mail på: oep-budget@brk.dk. Høringssvarene vil indgå i materialet til kommunalbestyrelsens budgetforhandlinger den 1.-2. september 2021.

Nye og ændrede forslag til budget 2022, som følge af budgetforhandlingerne, vil blive sendt i høring fra tirsdag den 14. september og frem til mandag den 27. september.

Økonomiske konsekvenser

Præcist hvor meget, der bliver behov for at spare, er endnu ikke endeligt opgjort. Regeringen og Kommunernes Landsforening blev den 8. juni 2021 enige om *rammerne* for økonomien for 2022. Aftalen indeholder en række emner som velfærd og grøn omstilling, men der mangler endnu de konkrete tal før, vi kender den endelige betydning af aftalen for Bornholms Regionskommune.

Supplerende sagsfremstilling

Administrative bemærkninger pr. 15. september 2020:

Nye og ændrede forslag til budget 2022 som følge af budgetforhandlingerne er sendt i høring fra tirsdag den 14. september og frem til mandag den 27. september.

Lagt som bilag:

- Høringsbrev om nye og ændrede forslag til budget 2022
- Emner i budgetforliget – angivelse af nye og ændrede forslag.
- Budgetforligstekst

Tro eller fakta?

Hørings svar(2) til budget BRK 2022 - med nye og ændrede forslag.

Tak for at give os mulighed for at kommentere på udvalgte dele af budgettet. Vi ville have foretrukket en mulighed for at kommentere på det hele. Herunder de administrativt vurderede besparelser. Hvorfor skal bornholmerne ikke kende til dem? Vi undrer os!

Herunder at flytte 6,8 mio. kr. fra dagpasningsområdet til Center for Børn og Familie (6,9 mio. kr.) grundet dyrere/flere anbringelser. Flere anbringelser er jo tegn på, at den tidlige indsats er slået fejl – det bliver dyrere i fremtiden, når der ikke er penge til tidlig indsats. Alt kan ikke løses indenfor de første 1000 dage af et barns liv.

Ligeledes er vi meget interesserede i at høre, hvorfra - ud over udenøns anbringelser og § 85 (pædagogisk støtte) - de i alt 8,5 mio. kr. skal findes hos Center for Psykiatri og Handicap? Det er mange penge på et område, som i forvejen er voldsomt beskåret, og hvor det allerede er svært at få bevilget § 85. Forudsætningen for at kunne hjemtage borgere er, at der findes det rette botilbud her på øen og at botilbuddet har en ledig lejlighed.

Hvordan kan I, som politikere, tage ansvaret for økonomien uden at vide, hvor besparelserne vil ramme?

Dernæst er det store punkt ombygningerne og nybygningen i forhold til øens administrative bygningsmasse. Igen noget vi hører om, men som vi ikke får lov at udtale os om.

Misbrugsbehandlingen – der blev bedt om en akut foranstaltning til aftener og weekender og borgerne bliver spist af med en halv time om morgenen på hverdage og ellers henvist til BRK's hjemmeside og eksterne tilbud. Men hvis de eksterne tilbud var gratis, var der jo ingen grund til, at bede om det hos BRK. Men måske glemte budgetforligets bagmænd at undersøge mulighederne?

På ældreområdet er der lavet en grundig rapport - så udfordringer og handlemuligheder opsummeres. På børneområdet bygges der på antagelser og på tro. En tro på, at børns medfødte funktionsnedsættelse kan forsvinde, hvorved ingen diagnoser er nødvendige, ingen specialtilbud er nødvendige, ingen specialpædagogik er nødvendig. Skal vi bygge børns fremtid på TRO?

Børne- og ungdomspsykiatrisk selskab¹ skriver:

“ En udiagnosticeret udviklingsforstyrrelse kan ikke ønskes væk med gode intentioner.

Til gengæld ved vi, at når børn og unge får den rette diagnose, hjælp og/eller afklaring i tide, viser forskning også, at der er mange midler at spare ved bedre livskvalitet, levevilkår og levetid og vigtigst af alt – det er rette hjælp og behandling af rette faglighed til gavn for barn og forældre.”

¹ <https://ugeskriftet.dk/debat/afviste-henvisninger-viser-behov-nytaenkning-i-borne-og-ungdomspsykiatrien>

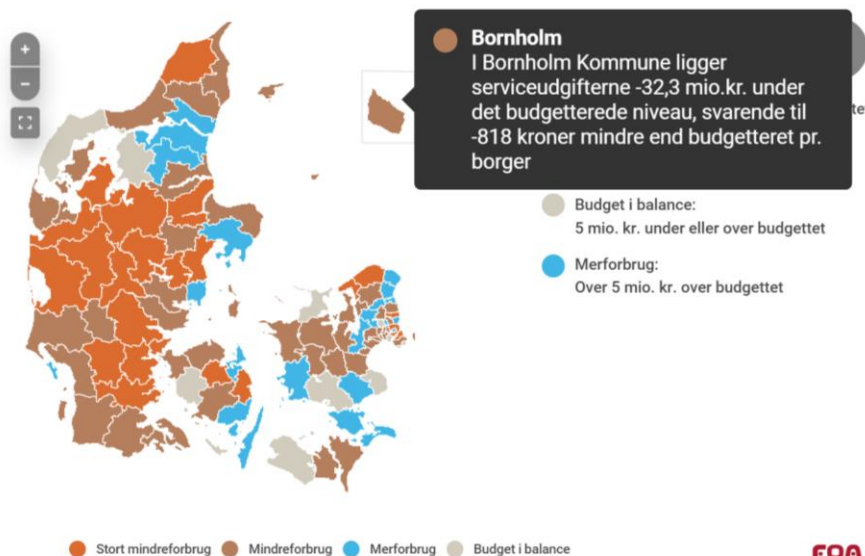
BRK er lige nu ved at nedlægge og fjerne alt, som giver den rette indsats til børn, som har brug for en diagnose i psykiatrien. De anderledes tænkende hjerner med autisme og/eller ADHD – begge medfødte neurologiske afvigelser ift. flertallets - forsvinder ikke, på trods af alle leger struds og stikker hovedet ned i et hul i jorden. Tilbage står et barn, ofte i mistrivsel, som vil udvikle følgesygdomme/-lidelser i form af angst, depressioner, selvskade, skolevægring, selvmordstanker/selvmoedsforsøg, misbrug.

Når et stigende antal voksne, som får diagnoser, oplever, at det giver svar på deres måde at tænke og handle på. At de får forklaringer, øget selvindsigt og -forståelse. Hvorfor skal børn så fratages denne mulighed – bare fordi det kunne synes billigere på kort sigt?

Vi understreger gerne vores budskab om DASK endnu en gang - for at slå det fast med 7 tommer søm: DASK er et tilbud vi ikke kan undvære. Vi har brug for den nøddør til fremtiden, som DASK er blevet, når børn og unge har været i årelang mistrivsel og ofte har flere års skolevægring bag sig. At nedlægge et behandlingstilbud til de børn, systemet har misforstået og fejlet overfor, er ganske enkelt uacceptabelt. Hvis I kan løse opgaven på bedre vis, end den aktuelle evaluering gør rede for findes på DASK, så opret tilbuddet og først derefter kan vi tale om en mulig udfasning.

Afslutningsvis håber vi, at de planlagte salg, som skal indbringe 8 mio. kr., bliver gennemført, før der bestilles nye el-busser, så pengene ikke skal tages gennem yderligere besparelser på de mest sårbare borgere.

Klik på kortet, og se, hvordan forbruget er i din kommune.

Kilde: Indenrigsministeriet og Boliaministeriets Kommunale Nøgletal og egne beregninger

² <https://www.foa.dk/forbund/presse/seneste-pressemeddelelser/global/news/pressemeddelelser/2021/september/velfaerds kroner-samler-stoev-i-kommunerne>

Vi ser frem til at en ny kommunalbestyrelse vil tage ansvar for vores sårbare borgere og lave et nyt budget – det nuværende budget skubber endnu flere i afgrunden. Med hvert barn vi taber, ryger familien med i faldet. Det er tabte skattekrone for vores kommune.

Alle borgere er en ressource. Men kun hvis vi forstår at værne om dem.

Mvh Karina Bundgaard og Lone Pihl

Hhv. Rep. og sup. for børn og unge i Handicaprådet

Bornholms Ældreråd

23. september 2021

Bornholms Regionskommune har sendt indgået budgetforlig for 2022 i høring.

Bornholms Ældreråd fremsender hermed følgende bemærkninger til forslaget:

Generelt er Bornholms Ældreråd tilfreds med det indgåede budgetforlig for ældreområdet. Specielt skal nævnes bibeholdelse af klippekortet samt ledsageordning som positivt. Flere af de andre spareforslag ville have ramt de ældre og svage borgere hårdt.

Dog stiller Bornholms Ældreråd sig stadigvæk skeptisk overfor tre af de i forliget aftalte besparelser som nævnt nedenfor. Vi vurderer, at det vil være meget vanskeligt at gennemføre forslagene og ser dem mere som hensigter end det er realistisk at gennemføre dem fuldt ud.

Ældrerådet vil følge processen i 2022 og forventer at blive inddraget i implementeringen af besparelserne.

Vi tillader os derfor at gentage, hvad vi anførte i vores første høringssvar.

SSU-01 NATTEVAGT I HJEMMEPLEJEN-TILPASNING TIL AKTUELT BEHOV:

Det er vanskeligt at se, at en besparelse på 900.000kr er i orden, i henhold til ældreanalysen samt at det bornholmske ældresegment er stigende.

KONSEKVENNS AF BESPARELSEN:

1. Det vil give større pres på personalet.
2. Længere ventetider på hjælp, i nogle tilfælde, for borgerne.
3. Større belastning/usikkerhed ved sygdom blandt personalet.
4. Større risiko for, at der skal indkaldes vikarer. Man løser ikke problemet med manglende personale, ved at bortskære 1,4 årsværk. Ej heller problemet med, at de ansatte skal være til rådighed i deres vagtfrie uge/fridage.

SSU-02 FORSÆTTELSE AF ARBEJDET MED FASTE RUTER, HOLDMØDER OG FASTE MEDARBEJDERE I HJEMMEPLEJEN:

Ifølge ældreanalysen har man lavet flere, men mindre teams, hvilket medfører at den enkelte borger fortrinsvis ser det samme plejepersonale til hverdag.

Det øger plejepersonalets viden om den enkelte borger og ruterne.

Det giver mere kvalitetstid og tryghed for både plejepersonale og borgerne.

Det er derfor meget utilfredsstillende, at dette ser ud til at blive ramt af besparelser.

SSU-03: HJEMMEPLEJEN- STYRKELSE AF DEN SAMLEDE REHABILITERINGSINDSAT:

Selve metoden med Digi Rehab ser spændende ud, men det vil kræve penge til uddannelse af personalet.

Tid og penge skal følge med.

Med venlig hilsen

Erik A. Larsen

Formand for Bornholms Ældreråd

NOTAT

Modtagere:
Kommunalbestyrelsen

Bornholms Regionskommune
Center for Regional Udvikling, It og
Sekretariat
Sekretariatsservice
Sekretariatsservice@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

21. september 2021

HovedMEDs bemærkninger til nye og ændrede forslag - budget 2022

HovedMED har afholdt møde den 21. september 2021 og har følgende bemærkninger:

HovedMED vil gerne gøre opmærksom på, at diskussionen i det offentlige rum om nedlæggelse af arbejdspladser kan skabe uro på arbejdspladserne og usikkerhed hos medarbejderne om deres fremtidige jobsituation og påvirke mulighederne for fastholdelse.

Venlig hilsen

HovedMED
Johannes Nilsson (formand) og Karina Randrup (næstformand)

Kommentarer fra Center for Børn og Familie til nye og ændrede forslag til budget 2022

Prioriteringsforslag SSU-08 Behandling til unge med forbrug af rusmidler

Center for Børn og Familie bifalder den øgede indsats for unge med forbrug af rusmidler, og er glade for øgede behandlingsmuligheder på Bornholm.

Prioriteringsforslag NMU-20 Udvidelse af Trilobitten med pavillion

Center for Børn og Familie er glade for, at man anerkender udfordringen med manglende daginstitutionspladser men undrer sig over, at man vælger en midlertidig løsning, når det stigende børnetal på Bornholm lader til at have mere permanent karakter.

Center for Børn og Familie ser frem til samarbejdet omkring en permanent løsning, som også vil understøtte kommunens overordnede mål om at være 42.000 bornholmere og at være en attraktiv arbejdsplads.

Prioriteringsforslag ØEPU-A2 Ekstraordinær indtægt på bygningssalg og arealer

Center for Børn og Familie udtrykker en vis bekymring over dette punkt, og hvilke bygninger punktet omfatter. Center for Børn og Familie har allerede på nuværende tidspunkt udfordringer med lokalemangel i den eksisterende bygningsmasse. Flere af Centerets tilbud bliver udført på midlertidige lokationer, som alle står til udløb længe før et eventuelt rådhusbyggeri står færdigt.

CenterMED for Ældre har på sit møde d. 23. september drøftet nye og ændrede forslag til budget 2022 mfl. CenterMED har ingen yderligere kommentarer.

Center for Ejendomme og Drift
Sandemandsvej 1B 3700 Rønne

Kommunalbestyrelsen

Bornholms Regionskommune
Center for Ejendomme og Drift
+45 56 92 50 00
ed@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

22. september 2021

J. nr. 81.38.00P35-0261

Bemærkninger fra CenterMED i Ejendomme og Drift til budgetforslag 2022

CenterMED i Center for Ejendomme og Drift har på møde den 21. september 2021 drøftet det fremlagte budgetforslag for 2022 samt overslagsår, hvilket vi for det samlede område finder er i overensstemmelse med de fremlagte forslag som Center for Ejendomme og Drift i budgetprocessen selv har været involveret i. CenterMED anerkender, at de foreslåede besparelser overvejende ligger på bygningsdriften, samt driften af udenomsarealer og vejarealer, og Center for Ejendomme og Drift vil bestræbe sig på at leve op til den reducerede drift på den mest hensigtsmæssige måde. Det vil i praksis betyde, at de eksisterende driftsplaner og årshjul vil blive revideret. Der vil som konsekvens af dette, være synlige ændringer i driften af arealer omkring administrationsbygninger samt vejarealer m.v.

Herudover har CenterMED i Ejendomme og Drift en bemærkning til budgetforslag

BSU-09 - Ingen fri befordring ved skolevalg uden for eget skoledistrikt:

Hvis forældrene, grundet at fri befordring ophører, fravælger busbefordring til deres børn, mister BAT samtidig en del af indtægtsgrundlaget, hvilket kan have en negativ effekt på BAT's samlede økonomi.

På vegne af CenterMED i Ejendomme og Drift

Bjarne Sjelle Freund-Poulsen
Formand

Michael Birkebæk Lau
Næstformand

CenterMED for Ældre har på sit møde d. 23. september drøftet nye og ændrede forslag til budget 2022 mfl. CenterMED har ingen yderligere kommentarer.

NOTAT

Modtagere:

oep-budget@brk.dk

Bornholms Regionskommune
Center for Job, Uddannelse og
Rekruttering
Koordinering, tilsyn og uddannelse
eub-koordineringogtilsyn@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

27. september 2021

Kommentering til materiale vedr. nye og ændrede forslag til budget 2022

Materialet vedr. nye og ændrede forslag til budget 2022 har været til skriftlig kommentering i CenterMED Job, Uddannelse og Rekruttering.

Der er ingen yderligere bemærkninger til materialet.

På vegne af CenterMED i Center for Job, Uddannelse og Rekruttering

Allan Westh
Formand

Mark Steger
Næstformand

NOTAT

Modtagere:
Kommunalbestyrelsen

Bornholms Regionskommune
Center for Regional Udvikling, It og
Sekretariatsservice
Sekretariatsservice@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

26. september 2021

Bemærkninger fra CenterMED i Regional Udvikling, IT og Sekretariat til nye og ændrede forslag - budget 2022

CenterMED i Regional Udvikling, IT og Sekretariat (RIS) har afholdt møde den 23. september 2021 og har ingen bemærkninger til de nye og ændrede forslag.

Venlig hilsen

CenterMED
Claus Munk (formand) og Nicolai Munk Pedersen (næstformand)

CenterMED Skoles kommentering af nye og ændrede forslag i budgetforliget:

CenterMED er bekymrede for udfasningen af DASK, herunder spørgsmålet om, hvorvidt børn i målgruppen kan indskrives i tilbuddet fremadrettet, da det er centralt, at de udfordrede børn, fortsat får et passende tilbud. CenterMED vurderer ligeledes, at afviklingen af to voksen-ordningen i folkeskolen er dybt bekymrende, idet såvel forskning som lokale erfaringer viser, at to voksen-ordning har en gavnlige effekt på elevernes trivsel og læringsudbytte og på lærernes arbejdsmiljø. CenterMED er fortsat bekymrede for konsekvensen ved, at skolebuskort i forbindelse med brug af frit skolevalg – særligt for de sårbare elever, hvis familier ikke nødvendigvis.

Kommentar til ændret budgetforslag SSU-08

CenterMED i Sundhed og Forebyggelse har følgende kommentar til det ændrede budgetforslag vedrørende behandlingstilbud til unge med forbrug af rusmidler:

CenterMED ser positivt på ændringsforslaget, idet vi opfatter denne version af behandlingstilbuddet som en pragmatisk og balanceret model.

Bornholms Regionskommune

Rønne d. 23/09 - 2021

Hørings svar budget 2022

Bornholms Museum fik med budgettet for 2021 forlænget et midlertidigt tilskud til at sikre museets arkæologiske ansvarsområde.

Dette bortfalder således med udgangen af 2021 og er med den nye budgetaftale ikke videreført.

Museet erkender, at det arkæologiske ansvarsområde i højere grad bør være statsligt pålagt forpligtelse, som staten bør sikre kan løftes over hele landet. Imidlertid har museet trods flere henvendelser, herunder 3 breve til siddende ministre afsendt i samarbejde med Bornholms Regionskommune, ikke fået løftet tilskuddet substantielt og slet ikke nok til at sikre korte responstider på byggesager, besigtigelse af skovarealer, behandling af de mange danefæ og tilfredsstillende efterfølgende fundbehandling og magasinering.

Der er fortsat håb om at en ny museumslov/museumstilskuds-struktur vil afhjælpe dette problem, idet der er helt åbenlyse forskelle og tungtvejende grunde til at Bornholm står i en særlig ressourcekrævende situation, uden åbenlyse rationelle fordele ved at samarbejde med nabo-museer/kommuner.

Baggrund - Bornholms arkæologi

Bornholm er landets rigeste arkæologiske område: Alle kulturer omkring Østersøen har sat tydelige historiske spor på øen og alle perioder er repræsenteret ved arkæologiske lokaliteter af allerhøjeste kvalitet.

Forholdsmæssigt er øen derfor stærkt overrepræsenteret i antal Danefæ, som hvert år findes på øen. Det gør Bornholm til en magnet for arkæologer fra hele verden, og hvert år kommer der mere end 50 studerende fra Danmark, Europa og USA for at lære sig disse særlige kulturspor at kende.

Det er naturligvis positivt, men denne tæthed i forekomsten af arkæologiske lokaliteter betyder også, at der stort set ved hvert et byggearbejde og hver en skovfældning, og ved en lang række jordarbejder i landbruget findes arkæologiske spor. Her må museets arkæologer rykke ud og registrere fundet, og ved en egentlig byggesag også lave en såkaldt forundersøgelse efter museumslovens §8.

Rige fund, men kun få byggeherrebetalte udgravninger.

De mangfoldige arkæologiske sager kan kun sjældent faktureres bygherre, skov- eller jordejer, hvilket skyldes, at der meget sjældent er større byggerier eller entreprenørarbejder på Bornholm.

Efteråret 2020 annoncerede Slots- og Kulturstyrelsen at kravene til de arkæologiske museer vil blive skærpet. En række administrative og ledelsesmæssige krav bliver præciseret, men vigtigst af alt er kravet til forskning, - og her forskning specifikt udledt af Kapitel 8-indsatsen (altså den bygherrebetalte arkæologi) bliver fastlagt til 21 BFI-points pr. fjerde år (Den Bibliometriske Forskningsindikator). Hvert point kræver estimeret tre-fire måneders arbejde. Dette gælder uanset museets størrelse eller antallet af bygherrebetalte udgravninger. Alene dette krav vil skønmæssigt svare til et ekstra årsværk på museet. Hvor museet inden skærpelse af kravene var i en særdeles svær ressourcemæssig situation, er denne med de nye krav blevet uholdbar.

Bornholm har akut og permanent behov for flere grundmidler til sikring af øens rige kulturarv.

Bornholms Museum og museets hovedbidragsyder, Bornholms Regionskommune, vil derfor på det stærkeste opfordre til, at man snarest muligt får taget livtag med den gennem flere år planlagte reform af tilskudsstrukturen indenfor museumsvesenet.

Der er brug for flere grundmidler til at løfte det arkæologiske ansvar ens over hele landet, uanset om et arkæologisk museum ligger i en vækstkommune med motorvejsbyggerier mv. eller ligger i en arkæologisk rig egn, men, som i Bornholms tilfælde, ligger i en kommune med relativt få store byggerier.

Bornholms Museum skal selv kunne klare opgaverne.

Bornholms Museum er nødt til - på grund af fraværet af potentielle samarbejdspartnere i nabokommunerne - selv at have et stærkt beredskab, så bygherrer, landmænd m.fl. ikke skal vente for længe på at få deres arealer undersøgt. Museet er nødt til at have eget mandskab og egne faciliteter og udstyr på øen. Det vil reelt være fordyrende at skulle deles om medarbejdere, GPS-udstyr, mandskabsvogne og magasiner med museer i det øvrige Danmark.

Anmodning

Vi har som nævnt opfordret ministeren til, at der sker en permanent sikring af et af landets mest betydende historiske og arkæologiske museer således at museets ledelse kan disponere langsigtet og museet bliver i stand til at leve op til de generelle krav på museumsområdet og i særdeleshed de ovenfor nævnte krav til de arkæologiske museer. – Den helt særlige del af danmarkshistorien, som Bornholm repræsenterer fortjener simpelthen bedre vilkår.

Det generelle ressourcemæssige behov og de nye skærpede krav gør at behovet er min. 1.500.000 i tilskud oveni statens minimumsbevilling (nuværende) på 1.000.000. kr.

Museet anmoder på den baggrund om at det midlertidige tilskud fra Bornholms Regionskommune på kroner 500.000 videreføres i 2022 og så vidt muligt frem til en statslig løsning på ressourceudfordringen er fundet.

På vegne af Bornholms Museum

Museumsdirektør Jacob Bjerring-Hansen

Kommentarer fra Dagtilbudsbestyrelsen vedrørende budgetforliget 2022

Dagtilbudsbestyrelsen repræsenterer samtlige kommunale børnehuse, dagplejen og Specialbørnehaven Mælkebøtten.

Forlig nr. *IKKE OPLYST*

Beskrivelse af forslaget: Korrektioner til kommunalt tilskud til minimumsnormeringer

Det fremgår ikke tydeligt hvilke konsekvenser en fjernelse af det kommunale tilskud til minimumsnormeringer får for dagtilbudsområdet. På baggrund af lokale netværk er forældrebestyrelsen dog blevet bekendt med en fjernelse af de kommunale midler på kr. 3,6 Mio til minimumsnormeringer.

Der opleves en god udvikling af læringsmiljøerne i dagtilbud, specielt i samarbejde med De små børns Bornholm. Vi, som forældrebestyrelse, stiller os nysgerrige og undrende overfor, at man bremser midlerne til minimumsnormeringerne. Det er en bekymrende beslutning i forhold til den tidlige indsats og De små børns Bornholm. Vi stiller os spørgende overfor ændringen af kursen i forhold til at lokke børnefamilier til Bornholm, og ligeledes at bremse den gode udvikling i Børnehusene. Alle de indsatser, der er bygget op over de sidste 2 år, vil ikke kunne effektueres eller afvikles før de statslige normeringerne bliver fuldt udmøntet i 2024. Det er vores stærke bekymring, at det enkelte barn ikke vil kunne tilgodeses, da der vil være færre voksne til børnegruppen. Vi undrer os over, at de gode erfaringer fra de seneste år, som tydeligt fremgår af trivselsrapporten, ikke bliver anerkendt som værende fundamentet for vores børns trivsel. Ligeledes undrer vi os over, at kommunen ikke vil være medspiller og tage del i vores bekymringer omkring de mindste i vores samfund. Vi bekymrer os ligeledes for personalets trivsel, som skal omlægge deres arbejdsgang og projekter, som går stik imod kommunens fokusområde omkring tidlig indsats; sprogtrappe, nye læringsmiljøer/planer, små grupper, kompetenceudvikling osv. Så vidt vi er orienteret er dette SKAL-opgaver, og derfor må personalet skulle løbe hurtigere, og der vil derfor være færre hænder til børnene. Opgaverne nedkvalificeres, og vi bekymrer os om personalets mentale og generelle trivsel. Vi ønsker stabilt og godt arbejdsmiljø til børnehusene.

Forlig nr. – Forligsteksten

Beskrivelse af forslaget: Allinge Børnehus

Det er dybt bekymrende, at projektet er igangsat i 2013, og siden 2017 er der ikke brugt nogle midler på hverken legeplads eller hus. Legepladsen er forfalden og rådden. Forældrene har selv fået lov til at rive dele af legepladsen ned, da det var til fare for børn og ansatte. Vi synes, at det er stærk uacceptabelt, at vi må sende børn til et børnehus, hvor de fysiske rammer er så utilstrækkelige, og forældrene selv må tage sagen i egen hånd; gynger, klatretårn og rutsjebane var rådden. Vi stiller os også undrende overfor forskellige udmeldinger omkring Allinge Børnehus i både pressen og i budgetforligsteksten.

Forlig nr. BSU-05

Beskrivelse af forslaget:

Det er bekymrende for udviklingen af sammenhængen mellem hjem og institution, at der bliver en familierådgiver mindre. De udsatte familier, som er målgruppe for denne indsats, efterlades med en stærkt reduceret mulighed for hjælp. Den manglende støtte til familier vil på sigt øge belastningen på andre afdelinger og ikke mindst de børn og familier, som ikke får den nødvendige støtte.

Forlig nr. NMU-20/A1

Beskrivelse af forslaget: Trilobitten

Forældrebestyrelsen havde håbet på en permanent løsning, da børnetalsprognoserne forudsiger en varig stigning af børn på Bornholm. Forældrebestyrelsen imødeser en permanent løsning til gavn for børn, forældre og ansatte.

Hørings svar vedr. Budget 2022

Forældre ved skole- og dagbehandlingstilbuddet DASK har følgende kommentarer til Budget 2022.

BSU-12 Emne: Fortsættelse af DASK (særligt skoletilbud)

Forældrene ser med stor bekymring på den i budget 2022 planlagte udfasning af skole- og dagbehandlingstilbuddet DASK med udløb af tilbuddet pr. 1. august 2023.

DASK er et nødvendigt skole- og dagbehandlingstilbud

Det er forældrenes vurdering, at DASK er et helt nødvendigt skole- og behandlingstilbud og at en lukning af DASK vil have store konsekvenser for de børn/unge og deres familier, der i dag er tilknyttet DASK. En udfasning af tilbuddet skaber utryghed og børn/unge og familier efterlades i uvished om, hvad der skal erstatte DASK. Forældrene mener, at det er en urimelig behandling af børn og familier.

Forældrene i DASK er bekymrede for konsekvenserne af den gradvise udvanding af DASK frem mod lukning i 2023. Hvordan vil man kunne sikre en fagligt, pædagogisk og socialt forsvarlig skolegang for børn/unge i DASK, når/hvis tilbuddets højt specialiserede medarbejdere forsvinder og der ikke længere visiteres nye børn til gruppen? Tilbuddet kvæles langsomt indefra og det er ikke et rimeligt arbejdsmiljø at tilbyde børn og voksne i tilbuddet. DASK rummer børn/unge for hvem tillidsfulde og troværdige relationer, anerkendelse og stabilitet er fundamentale præmisser i forhold til at kunne udvikle sig hensigtsmæssigt. Dette modarbejder en udfasning.

Forældrene ser også med stor bekymring på den gruppe af børn/unge i alderen 13-18 år, der er i mistrivsel og har skolevægring *uden* at kunne visiteres til et behandlingstilbud. Ved en lukning af DASK lukkes også muligheden for, at disse børn kan få hjælp til at komme ud af deres ulykkelige situation.

Hvor skal de nu 13-15-årige hen?

Det fremgår af udvidelsesforslaget, at *Den elevgruppe, der aktuelt er indskrevet i DASK vil fortsat have dette tilbud til rådighed. Ved opgørelse af elevtal d. 5. september 2020 var dette fem elever.*

Ved opgørelse af elevtallet dagsdato er 8 elever indskrevet i DASK. Heraf er fem elever mellem 13 og 15 år og vil i sommeren 2023 være mellem 15 og 17 år.

Det fremgår, at de elever der i dag er indskrevet i DASK, herunder de 13-15-årige, fortsat vil have tilbuddet til rådighed. Man antager tilsyneladende, at eleverne i DASK følger den almene, klassevise progression, (15 år = går i 9. klasse og afslutter grundskolen) og negligerer herved, at målgruppen i DASK i dag er 13-18-årige børn/unge. Eleverne i DASK har typisk stået udenfor et reelt skoletilbud i lang tid og samtidigt været i behandling for deres psykiatriske diagnoser. Som følge heraf vil eleverne ofte have behov for mere tid til at indhente det tabte og kan derfor ikke forventes at være klar til at afslutte grundskolen som 15-årige. De fem 13-15-årige, der i dag er indskrevet til DASK, kan derfor meget vel have et fortsat behov for et skole- og dagbehandlingstilbud når DASK lukker sommeren 2023, og hvor skal børnene så hen?

Alternativer til DASK negligerer elevgruppens behov for skole og behandling i et ungemiljø

Endvidere fremgår det af udvidelsesforslaget, at *Når der ikke længere visiteres elever til DASK vil elever skulle indskrives i almen-skolen (med støtte/eller i mellemform-skoletilbud på Paradisbakkeskolen) eller*

visiteres til et specialskoletilbud som Heldagsskolen, Kildebakken eller Ungdomsskolens Heltidsundervisning – herunder de nuværende skoletilbud: Ung på vej eller Erhvervsklassen.

Det er forældrenes vurdering, at ovenstående vidner om et ufuldstændigt kendskab til målgruppen i DASK, hvor diagnoser som autisme, AD(H)D, depression, angst, spiseforstyrrelser og andre psykiatriske handicap/lidelser medfører behov for et specialiseret skole- og dagbehandlings tilbud, hvor elevernes mangeartede vanskeligheder imødekommes. Det er forældrenes vurdering, at man ved at visitere børn/unge i DASK til de foreslåede alternative skoletilbud (Heldagsskolen, Kildebakken, Ung på vej eller Erhvervsklassen) fuldstændigt negligerer, at der er tale om børn/unge med behov for et specialiseret skole- og behandlingstilbud, hvor de kan indgå med- og identificere sig med andre unge.

Forældregruppen i DASK peger på følgende problematiske forhold i forhold til de foreslåede alternativer:

1) ... vil skulle **indskrives i almen-skolen (med støtte/eller i mellemform-skoletilbud på Paradisbakkeskolen)**

Eleverne i DASK har typisk været indskrevet i mindst én og ofte flere almenskoler før de som 13-årige er visiteret til DASK. Eleverne har oplevet stor mistrivsel i almenskolen og forskellige støttetiltag har ikke kunnet hjælpe børnene i tilstrækkelig grad. Som konsekvens heraf, har eleverne ofte udviklet følgediagnoser (angst, depression, spiseforstyrrelser, personlighedsforstyrrelser) til deres primære diagnoser (autisme spektrum, AD(H)D). Fælles for eleverne i DASK er et langvarigt skolefravær uden et skoletilbud, børnene har kunnet være i, samt en tiltagende mistrivsel og isolation. Nogle med op til flere års fravær fra skolen. En tilbagevenden til almen skolen er således et helt urealistisk scenarie.

2) **Mellemformen på Paradisbakkeskolen**

Det antages at eleverne i DASK vil kunne indskrives i en gruppeordning eller en NEST inspireret klasse på Paradisbakkeskolen. Det er forældrenes vurdering, at børn/unge i DASK ikke vil kunne indgå i en sådan gruppeordning eller mellemform:

- Eleverne i DASK har behov for et skole- og *behandlingstilbud*. Mellemformen på Paradisbakkeskolen er *ikke* et behandlingstilbud.
- Først i 2029 vil tilbuddet være udbygget svarende til 7.-9. klassetrin.
- Mellemformen på Paradisbakkeskolen skal - på sigt – rumme elever fra 0.-9. klassetrin, det vil sige frem til at eleven er 15-16 år. Målgruppen i DASK er 13-18-årige, så på hvilket klassetrin vil man placere den 16-17-årige elev?
- Der er normeret plads til 4 elever med autisme-spektrum forstyrrelser. Man må formode at pladserne vil være optaget af de børn, der igennem en årrække har været indskrevet i mellemformen, så hvordan vil man skabe plads til yderligere børn i mellemformen?
- Eleverne i DASK har lagt år med mistrivsel i almenskolen bag sig, og det er ikke realistisk at forvente at de kan vende tilbage til den almenskole, der har nedbrudt dem.
- Eleverne i DASK har brug for rammer, der er rolige og afskærmende. Hvordan forventer man at finde plads til et sådant afskærmet skoletilbud på Paradisbakkeskolen, der i dag er udfordret ved pladsmangel?
- Eleverne i DASK er behandlingskrævende unge med psykiatriske vanskeligheder, der forudsætter højt specialiseret faglighed. Denne faglighed forventes ikke at være tilstede på Paradisbakkeskolen. Det vil ikke kunne forventes, at man kan fastholde de nuværende højt specialiserede medarbejderressourcer, som DASK rummer i dag. Regionskommunen mangler medarbejdere med kompetencer indenfor det specialiserede område.
- Endelig er det væsentligt at påpege at man ifølge VISO (*Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation*) og VIVE (*Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd*), som udfører et stort landsdækkende studie om mellemformer, samt Århus Kommune, landets førende

kommune indenfor mellemformer, *ikke* aktuelt kan konstatere, at efterspørgslen på de højst specialiserede undervisningstilbud, for eksempel dagbehandlingstilbud, er faldende ved introduktion af mellemformer. Dette fremgår af punkt 3 i referatet fra Børne- og skoleudvalgets møde 21. juni.

3) ... eller **visiteres til et specialskoletilbud som Heldagsskolen, Kildebakken eller Ungdomsskolens Heltidsundervisning – herunder de nuværende skoletilbud: Ung på vej eller Erhvervsklassen**

Heldagsskolen

Det fremgår af indsatsplanen *Inkluderende fællesskaber for alle børn*, hvorved DASK spares væk, at regionskommunens kommende skole- og dagbehandlingstilbud skal lægges ind under og samles på Heldagsskolen. Forældrene ved DASK vurderer ikke, at Heldagsskolen er den rette ramme for elevgruppens behandlingstilbud:

- Flere elever i DASK har allerede været indskrevet i Heldagsskolen, men har ikke kunnet fungere i Heldagsskolens miljø, med heraf afledt skolevægning. Eleverne vil ikke kunne forventes at kunne sluses tilbage til den skole de har lagt bag sig.
- Heldagsskolen rummer i dag en høj grad af behandlingskrævende børn med en udad reagerende adfærd, og det vil være et belastende miljø for de børn/unge, der er tilknyttet DASK med angst problematikker og særlig sensitivitet.
- Der vil ved et samlet behandlingstilbud på Heldagsskolen være tale om en heterogen, sammensat elevgruppe, hvad angår alder og diagnose/psykiatriske vanskeligheder. Der vil ikke være basis for et fagligt, socialt og pædagogisk godt læringsmiljø for elevgruppen i en sådan ramme.
- Kommunen har tidligere haft et sådant samlet behandlingstilbud på Heldagsskolen, men valgte at gå bort fra det, da det viste sig u hensigtsmæssigt at have så mange forskellige behandlingskrævende børn i ét samlet tilbud. Nu vil man så igen samle alle børnene under ét tag! Der er behov for en bredere vifte af behandlingstilbud.
- Som det gælder alle andre unge mennesker har også eleverne i DASK brug for at kunne identificere sig med andre unge, for at stimuleres i et ungemiljø og for at kunne orientere sig mod et selvstændigt ungdoms-/voksenliv. På DASKs nuværende matrikel kan de unge spejle sig mod 10. klasse, Ung på vej, STU, FGU og Campus, det kan de ikke fra et undervisningslokale på Heldagsskolen, hvor skoledagen vil skulle deles med yngre, behandlingskrævende børn. Synergieffekten til skoletilbuddene Ung på vej og 10. klasse fjernes.
- Med den tætte fysiske tilknytning til 10. klasse er det muligt for de elever, der har ressourcerne, at blive enkeltintegreret i visse fag, fordi lærerne og den fysiske ramme er velkendt og lige inde ved siden af. På den måde, er det i det rette miljø muligt for eleverne i DASK at skabe sig en egen vej frem mod en ungdomsuddannelse. DASK udgør således en vigtig trædesten, et trygt fundament som personlig udvikling kan udfoldes fra. Det vil ikke være muligt, med Østermarie, som udsigtspost, hvor eleverne i stedet vil være knyttet an til behandlingskrævende børn i indskolingen og på mellemtrinnet.

Kildebakken

Eleverne i DASK er normalt begavede mennesker med psykiatriske diagnoser og ikke umiddelbart i målgruppen for Kildebakken. På Kildebakken undervises elever med vidtgående fysiske og psykiske udfordringer. F.eks. multihandicappede, børn med Downs syndrom, tidligt skadede med store indlæringsvanskeligheder, børn med store indlæringsvanskeligheder indenfor autisme spektrum forstyrrelser og ADHD mm.

Ungdomsskolens Heltidsundervisning - Ung på vej

Ung på vej under Ungdomsskolen er et tilbud til elever, der af personlige årsager er stoppet i et uddannelsesforløb eller kun har modtaget begrænset eller ingen undervisning i en periode af forskellige årsager. Eleverne i Ung på vej forventes at være motiveret for- og have fagligt potentiale til inden for 1,5 år

at kunne bestå afgangsprøver i dansk, matematik og engelsk og derved kunne fortsætte i det almene uddannelsessystem.

Eleverne i DASK er visiteret til et skole- og *dagbehandlingstilbud*, da de ofte har en psykiatrisk diagnose som også ligger til grund for deres vanskeligheder. Ung på vej er ikke et dagbehandlingstilbud for unge med psykiatriske diagnoser og vil derfor ikke modsvare behovet hos eleverne i DASK. På grund af elevernes psykiske vanskeligheder og det langvarige skolefravær, vil det, for flere elever i DASK, ikke være realistisk at forvente motivation for- og fagligt potentiale til indenfor blot 1,5 år at kunne bestå afgangsprøver i dansk, matematik og engelsk, og derved kunne fortsætte i det almene uddannelsessystem. DASK har gennem tiden modtaget en del elever, der i første omgang var fejlvisiteret til Ung på vej.

Ungdomsskolens Heltidsundervisning – Erhvervsklassen

Erhvervsklassen er et tilbud for elever, der er kørt træt i almenskolen og ved at de skal have en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse. I tilbuddet arbejdes der målrettet på at eleverne starter på en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse og undervisningen foregår på Campus Bornholm.

Eleverne i DASK er visiteret til et skole- og *dagbehandlingstilbud*, da de ofte har en psykiatrisk diagnose som også ligger til grund for deres vanskeligheder. Erhvervsklassen er ikke et dagbehandlingstilbud for unge med psykiatriske diagnoser og vil derfor ikke modsvare behovet hos eleverne i DASK. Desuden vil det ikke være alle elever i DASK der er i målgruppen for en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse.

Nedlukning af DASK – en økonomisk besparelse?

I budgetforliget 2022 begrundes udfasningen af DASK som et nødvendigt behov for at spare på de knappe ressourcer i driften. Forældrene i DASK stiller sig imidlertid uforstående overfor, at man ved at nedlægge DASK forventer at kunne spare penge. Der vil – uanset organisatorisk set up – fortsat være behov for et kvalificeret skole- og behandlingstilbud til DASKs målgruppe. Eleverne skal tilbydes et andet skole- og behandlingstilbud, og det kan næppe forventes at være gratis.

Frem for besparelser vil regionskommunen se ind i dyre menneskelige og økonomiske omkostninger for børn, familier og samfund – som følge af lukningen af DASK.

Med venlig hilsen

Forældrene i DASK, september 2021:

Yvonne Olsen

Marianne Pagsberg

Bitten og Jacob Ledstrup

Laila Leidcker Voigt og Jens Peter Egelund Voigt

Janne Westerdahl og Anders Bech

Måne-Lys Mossin Karlsen

Tanja Jensen og Morten Edwin Svendsen

Bjarne og Susanne Kristensen

Høringssvar vedr. budget 2022 – 2. behandling

Ungdomsskolens skolebestyrelse samt MED-udvalg har følgende bemærkninger til budget 2022.

BSU – 13-50: Fortsættelse af DASK

Skolebestyrelsen og MED-udvalget stiller sig undrende overfor budgetforslagets prioritering, hvor DASK som skole og behandlingstilbud endnu engang er lukningstruet efter august 2023. Der er netop i foråret 2021 udarbejdet en evalueringsrapport, hvoraf det fremgår, at både forældre, elever og personale er tilfredse. Alle oplever, at tilbuddets unge er i trivsel og positiv udvikling takket være det målrettede inklusions- og relationsarbejde, der løbende pågår med de sårbare unge i DASK.

Det var netop på den baggrund, at et enigt BSU foreslog at gøre DASK permanent.

Vi er meget bekymrede for fremtiden for denne gruppe af unge bornholmere, da der i dag ikke findes alternative skoletilbud her på Bornholm rettet mod de allermost sårbare og udsatte børn og unge, og at der på DASK gennem årene er opbygget en stor ekspertise og specialpædagogisk viden om netop denne gruppe elever.

Det skaber utryghed for elever, forældre og personale fortsat at stå overfor en usikker fremtid.

En usikkerhed denne elev- og forældregruppe absolut ikke har behov for.

Vi anbefaler derfor at DASK tilbuddet gøres permanent.

På vegne af skolebestyrelsen samt MED-udvalget ved Ungdomsskolen.

Peter Andersen

Skolebestyrelsesformand